

КОМЕНТАРІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка щодо звіту експертної групи «Про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми

23257 Японська мова і література та переклад, англійська мова
(перший рівень вищої освіти «бакалавр», спеціальність 035 «Філологія»).

Співпраця з експертною групою була змістовною й продуктивною. Насамперед висловлюємо вдячність членам експертної групи за неупереджений та високопрофесійний діалог, спрямований на вдосконалення освітньої діяльності за ОПП «Японська мова і література та переклад, англійська мова» з підготовки бакалаврів зі спеціальності 035 «Філологія» в ННІ філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Безсумнівно, надані рекомендації сприятимуть покращенню якості освіти на ОПП та її подальшому вдосконаленню відповідно до місії Університету, цілей програми і побажань різних груп стейкхолдерів. Водночас вважаємо за потрібне їх прокоментувати.

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 1 Проектування та цілі Освітньої програми</p> <p>Виявлені недоліки <i>можуть бути усунені</i> після проведення акредитаційної експертизи та не впливають на відповідність критерію рівню В.</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.</p> <p>Слабкі сторони та недоліки: Відсутні підтвердження конкретних пропозицій роботодавців, здобувачів, випускників щодо ОП та їхнє обговорення на засіданнях кафедри. Здобувачі не зацікавлені у внесенні пропозицій щодо ОП. У Профілі ОПП ФК 15 закріплено за ВБ 1, ПРН 25.2 - за ВБ 2, хоча набуття ФК 15 та досягнення ПРН 25.2 забезпечуються обома ВБ.</p> <p>Рекомендації: ЕГ рекомендує до 1.09.23 р. усунути у Профілі ОПП протиріччя з ФК 15, яка відповідає ВБ 1.13 та 2.13 та ПРН 25.2, який забезпечується ВБ 1.13 та 2.13; з 1.09.2023 щорічно організовувати спільні зустрічі проектної групи, здобувачів, випускників кафедри та роботодавців для обговорення цілей, змісту ОПП та ПРН. Рівень відповідності Критерію 1. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1. ЕГ констатує відповідність ОПП рівню В за Критерієм 1.</p>	<p>Проектна група візьме до уваги рекомендації ЕГ щодо уточнення, який виникло в процесі вдосконалення/ наповнення вибіркового блоку навчальними дисциплінами (ФК 15) після внесення пропозицій здобувачів і випускників, які зауважили про доцільність запровадження курсу корейської мови в обох вибіркового блоках (спочатку курс корейської мови був доданий до одного з блоків, пізніше – впроваджений до кожного з ВБ). Це рекомендація буде врахована в наступній редакції ОПП, обговорення нової редакції ОПП заплановано на найближчі засідання кафедри Далекого Сходу та Південно-Східної Азії (ДСПСА). Щодо документального оформлення обговорення ОПП з роботодавцями, здобувачами і випускниками: на засіданнях кафедри наприкінці кожного семестру регулярно обговорюються результати опитування здобувачів освіти з метою покращення змісту і методів викладання навчальних дисциплін, результати цих обговорень та, за необхідності, конкретні пропозиції від роботодавців фіксується в протоколах засідання кафедри. Думки випускників та взаємодія з ними наразі реалізуються через соціальні мережі та особисті контакти з НПП, про що йдеться в профілі ОПП на сайті ННІФ. Системний та багаторівневий механізм моніторингу зв'язків з випускниками перебуває на стадії обговорення і розробки на кафедрі ДСПСА. Гарант та проектна група регулярно залучає роботодавців до обговорення ОПП (зокрема і під час роботи секцій Співки викладачів японської мови в</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	<p>Встановлено відповідність рівню В: ОПП має чітко сформульовані цілі підготовка фахівців, які узгоджуються зі стратегією КНУ, зокрема із завданнями формування критеріїв якості освітньої діяльності і їх оцінки, запровадження і дотримання міжнародних стандартів викладання іноземних мов розвиток зв'язків з організаціями-потенційними працедавцями (пК. 1.1); думка зацікавлених сторін береться до уваги під час визначенні цілей та ПРН (пК. 1.2), проектна група враховує думку носіїв мови та досвід аналогічних українських та закордонних програм (пК. 1.3); ОПП забезпечує набуття ЗК, ФК та досягнення ПРН відповідно до чинного Стандарту (пК. 1.4). Проте встановлено відсутність документальної фіксації конкретних пропозицій стейкхолдерів щодо цілей та ПРН ОПП, незацікавленість здобувачів у внесенні пропозицій щодо ОП (пК. 1.2); існує протиріччя у Профілі ОПП, пов'язане з відповідністю ФК 15 та ПРН 25.2 вибіркоким ОК (пК. 1.4).</p>	<p>Україні/ 教師会 (Japanese Teachers Association of Ukraine), детальніше див. за посиланням https://www.jpf.go.jp/e/project/japanese/education/network/, та у соціальній мережі ФБ на сторінці ЖТАУ) Відсутність однієї загальної зустрічі, де були б присутні і випускники зі здобувачами освіти, і роботодавці та проектна група є природним явищем – зібрати усіх їх разом реально неможливо через пояснюється різними робочими графіками вказаних осіб, які фізично не мають можливості зібратися разом в один час для спільного обговорення. Обговорення ОПП і внесення пропозицій щодо її вдосконалення і наповнення проводилися з зацікавленими сторонами у зручний для них час, інколи у неформальній атмосфері, що сприяло більш плідній і відвертій дискусії щодо змісту цілей, змісту ОПП та окремих ПРН. Те що ОПП переглядається не щорічно, а раз на 5 років відповідає практиці європейських університетів (зазвичай термін до перегляду програм складає від 4 до 8 років).</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>	<p>Слабкі сторони та недоліки: У процесі аналізу ЗК, ФК та ПРН було виявлено, що вони формуються вибілковими компонентами, що суперечить логічності та досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>Рекомендації: ЕГ рекомендує переглянути у новій редакції ОПП усі ОК та описати їх так, щоб усі ЗК, ФК та ПРН формувалися основними ОК.</p>	<p>Ми вдячні експертній групі за високу оцінку змісту ОПП 035.069 як такої, що здатна забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі японської філології. Формулювання додаткових ФК і ПРН для вибілкових блоків є нормальним явищем і відповідає сучасним підходам до формування microcredential-компонент освітніх програм. Водночас те що частина вибілкових ОК спрямована на поглиблене (на додаток до обов'язкових ОК) опанування програмних компетентностей і результатів навчання також є нормальною практикою.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та</p>	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3. Відсутня практика визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.</p>	<p>Формально – відсутність фактів визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті не може бути визнана слабкою стороною програми (для цього немає жодних нормативних підстав). Необхідні процедури в Університеті були створені</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>визнання результатів навчання:</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>	<p>3. ЕГ рекомендує пропонувати проекти та платформи для навчання або розробити власні види неформальної освіти до початку нового навчального року. Наприклад, результати неформальної освіти можуть перезараховуватись за рахунок публікаційної діяльності здобувачів, участі у конкурсах тощо.</p>	<p>(http://senate.univ.kiev.ua/?p=2271) після того як ЗВО України отримали на таке зарахування право (до вересня 2023 року пере зарахування було незаконним).</p> <p>Звертаємо увагу ЕГ на те, що здобувачі освіти не обмежені в можливостях використовувати проекти та платформи для отримання знань в межах неформальної освіти.</p> <p>Натомість здобувачі освіти нині пробують створювати власні проекти (і це їм вдається) за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) разом з НПП кафедри ДСПСА. <i>(Один з результатів згаданої роботи з проектами здобувачів освіти може бути проілюстрований матеріалами Всеукраїнської наукової онлайн-конференції «Нові виміри сучасних філологічних досліджень: міждисциплінарний підхід»/ доповідач Гаєвська О.В./ «ЗНАЧЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ПРОЄКТІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІКТ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МКК СТУДЕНТІВ ЗВО (на матеріалі японської мови)» у 2022 році /URL: https://news.philology.knu.ua/calendar).</i> Система перезарахування результатів наразі вивчається проектною групою ОПП.</p> <p>На сьогодні, на кафедрі ДСПСА всі проектні групи почали вивчати пропозиції щодо можливості здобувачів освіти брати участь у неформальній освіті (зокрема на відомій платформі Courséra) з подальшим перезарахуванням результатів, однак не було виявлено дисциплін, релевантних змісту ОПП, оскільки інколи ОПП має досить вузьке фахове спрямування. Зміст, якість і обсяг дисциплін неформальної освіти часом можуть не відповідати вимогам формальної освіти і, таким чином, не дають достатніх підстав для перезарахування результатів. ОПП нашого Університету, як закладу формальної освіти, орієнтовані бути самодостатніми й унікальними, вони загалом не потребують переадресації на програми неформальної освіти.</p>
<p>Критерій Навчання викладання освітньою програмою:</p>	<p>4. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Незважаючи на опанування нових знань, новітніх практик за спеціальністю під час підвищення</p>	<p>До початку нового навчального року (01.09.23) ми запланували оновити зміст ОПП з урахуванням набуття викладачами нового досвіду та новітніх практик у галузі філології. В цьому навчальному році всі НПП, залучені до викладання в ОПП, підвищили свою кваліфікацію в галузі філології.</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
<p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>	<p>4. кваліфікації, закордонних стажувань, участі у науково-практичних і методичних конференціях, НПП не оновлюють зміст освіти щорічно, а раз на 5 років.</p> <p>Рекомендуємо: до початку нового навчального року (01.09.23) оновити зміст ОПП з урахуванням набуття викладачами нового досвіду та новітніх практик у галузі філології з метою запобігання застарілості та/або втрати актуальності пропозицій щодо її вдосконалення.</p>	<p>Гарант з визначеною проєктною групою щорічно аналізують результати внутрішнього моніторингу якості освіти з метою покращення змісту й методів викладання навчальних дисциплін. Окрім того, НПП щорічно оновлюють (актуалізують, доповнюють новими практиками, тощо) кожну РПНД та матеріали до курсів, що сприяє якості освіти та запобігає застарілості та/або втраті актуальності дисциплін ОПП.</p>
<p>Критерій Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність: Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>	<p>5. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Недостатнє практичне підтвердження використання правил АкД (здобувачі вищої освіти не поінформовані щодо дотримання норм академічної доброчесності повною мірою). ЕГ рекомендує активніше залучати стейкхолдерів до імплементації “нульової толерантності” щодо академічного плагіату, шляхом щосеместрового проведення інформаційних заходів, ознайомчих лекцій, круглих столів тощо.</p>	<p>Використання правил АкД та процедури дотримання академічної доброчесності в різних аспектах визначено в документах: в п. 9.8 та 10.7 “Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка” (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf); в “Положенні про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ” (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352), в “Етичному кодексі університетської спільноти” (http://www.knu.ua/pdfs/official/ethicalcode/Ethical-code-of-theuniversity-community.pdf), з якими здобувачі освіти можуть ознайомитись на вебсайті КНУТШ.</p> <p>У процесі навчання ОПП вивчають соціально-гуманітарні дисципліни, зокрема НД “Вступ до університетських студій” (ОК 1), де вони знайомляться з такими поняттями як “авторське право”, ін.; дізнаються про види порушень академічної доброчесності. Науково-консультаційний центр КНУ систематично організовує семінари, присвячені питанням академічної доброчесності, вони доступні всім здобувачам освіти (в онлайн та офлайн режимах). Здобувачі освіти на ОПП достатньою мірою проінформовані про принципи функціонування програмних засобів перевірки текстів на оригінальність: адже щорічно на початку навчального року гарант ОПП проводить зустріч зі здобувачами освіти для інформування їх щодо вимог академічної</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
		<p>доброчесності та процесу здійснення перевірки, та інші питання, пов'язані з освітнім процесом в контексті ООП 035.069 та АкД.</p> <p>Наукові керівники проводять консультації щодо відповідальності за дотримання принципів АкД з презентацією процесу перевірки робіт на ресурсі UNICHECK; слідкують за обов'язковим проходженням процедури перевірки та дотриманням усіх відповідних норм та вимог щодо написання курсових та кваліфікаційних робіт.</p> <p>Кафедра ДСПСА планує ще активніше імплементувати стейкхолдерів до реалізації “нульової толерантності” щодо АкД у КНУТШ.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси:</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>	<p>6. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.</p> <p>Аналіз зведеної інформації про викладачів ОП (таблиця 2 звіту СО) виявив, що деякі НПП, задіяні до реалізації ОП мають недостатній рівень відповідності освітнім компонентам (Федотова Юлія – ОК Східна мова: функціональний рівень; Тукаленко Інна – ОК Соціально-політичні студії; Філонова Вікторія- ОК Українсько- східномовний переклад). Крім того, деякі НПП в таблиці 2 звіту СО вказують праці датовані 2007 – 2014 роками. Положення про рейтингування науково-педагогічного персоналу університету наразі знаходиться на стадії розробки, а оцінювання досягнень викладачів реалізується здебільшого шляхом аналізу відповідності Ліцензійним умовам та результатів опитування щодо якості викладання.</p> <p>Рекомендації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечити відповідність НПП освітнім компонентам, до викладання яких вони задіяні, за рахунок сучасних наукових здобутків (датовані не пізніше 5 років) до кінця 2024 року. - активізувати роботу щодо запровадження ефективної загальноуніверситетської системи 	<p>1.Маємо зауважити, що НПП регулярно (щорічно) переглядають списки рекомендованої літератури в РПНД з метою доповнення їх новими сучасними дослідженнями, але оскільки специфіка ряду дисциплін є вузькоспрямованою, то це ускладнює цей пошук серед джерел датованих не пізніше 2019 роком (5 років тому); частина джерел є фундаментальними працями, скажімо з перекладознавства, лінгвістики та літературознавства, які не втрачають своєї актуальності й сьогодні. Не всі підручники мають сучасні перевидання, скажімо кожні 5 років, як нам би цього хотілось. На кафедрі ми працюємо і працюватимемо ще активніше над авторськими науково-методичними комплексами, науково- методичними розробками та ін. Щодо публікаційної активності Федотової Ю. та Філонова В. за результатами 2022-2023 н.р. , то найближчим часом на сайті ННІФ ця інформація буде оновлена.</p> <p>2.Загальноуніверситетська системи рейтингування науково-педагогічного персоналу реалізується відповідно до “Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка” (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf);</p> <p>Незрозуміло на підставі чого ЕГ зробила висновок що «оцінювання досягнень викладачів реалізується здебільшого шляхом аналізу відповідності Ліцензійним умовам та результатів опитування щодо якості викладання», адже ЕГ доводилась інформація що за основу</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	рейтингування науково-педагогічного персоналу та розглянути можливість оприлюднення результатів такого оцінювання.	рейтингування викладачів Університетом взяті вимоги професійного стандарту. Університет не вважає свою систему рейтингування викладачів такою яка вимагає негайних змін. Що ж до оприлюднення рейтингів НПП то більшість університетів Європи, Канади і США вважає таку практику неетичною часто прямо забороняє своїми засадничими документами. В будь-якому разі виконання такої рекомендації є неприйнятним ні з точки зору закону ні з точки зору етики..
Критерій Освітнє середовище та матеріальні ресурси: Рівень відповідності Критерію Рівень В	7. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7. Слабка сторона: На сайті відсутня робоча програма навчальної дисципліни ВБ 2.09, яку представлено анотацією, що містить лише стислу загальну інформацію про освітній компонент. 7. Рекомендація: науково-педагогічним (педагогічним) працівникам, які задіяні до викладання освітніх компонентів за ОП, до початку 2023-2024 н.р. розробити і розмістити на сайті ННІФ робочу програму навчальної дисципліни ВБ 2.09.	Вдячні за рекомендації щодо оновлення інформації на сайті ННІФ. Зазначимо, що сайт ННІ філології постійно оновлюється, розширена анотація ВБ 2.09 («Методика викладання перекладу – японська та корейська мови») буде доопрацьована та оновлена в найближчий час. Нині на сайті відсутня робоча програма навчальної дисципліни ВБ 2.09, але є а сайті її стисла анотація, що містить загальну інформацію про освітній компонент. НПП, які задіяні до викладання освітніх компонентів за ОП, до початку 2023-2024 н.р. розмістять на сайті ННІФ робочу програму навчальної дисципліни ВБ 2.09. , яка буде затверджено на засіданні кафедри ДСПСА та НМК (відповідно, у червні та серпні 2023 року).
Критерій Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми: Рівень відповідності Критерію Рівень В	8. Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8. ЕГ дійшла висновку, що КНУТШ розробив процедуру проектування, затвердження та перегляду ОП з розподілом відповідальності та обов'язків між структурними підрозділами у внутрішній системі забезпечення якості освіти. Вчасно реагувати на виявлені недоліки дозволяє створена у ЗВО система забезпечення якості освіти, яка підкріплена низкою положень. Через системне анонімне анкетування та усне опитування здобувачі залучаються до процесу покращення освітньої діяльності, результати анонімного анкетування обговорюються на засіданні кафедри	Відсутність однієї загальної зустрічі, де були б присутні і випускники зі здобувачами освіти, і роботодавці та проектна група пояснюється різними робочими графіками вказаних осіб, які часто не мають можливості зібратися разом в один час для спільного обговорення. Обговорення ОП і внесення пропозицій щодо її вдосконалення і наповнення проводилися з зацікавленими сторонами у зручний для них час, інколи у неформальній атмосфері, що сприяло більш плідній і відвертій дискусії щодо змісту цілей, змісту ОП та окремих ПРН. На кафедрі ДСПСА запланували працювати над ще більш зручним форматом спільних зустрічей стейкхолдерів. Щорічний обов'язковий перегляд переліку дисциплін ОП суперечить практиці більшості університетів в ЄС і політиці Університету. Натомість, гарант з проектною групою щорічно аналізують

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	<p>МЛДСПСА та ВР ННІФ. Наявність програми підвищення кваліфікації для гарантів, залученість НПП до розробки та перегляду ОПП свідчить про сформовану в академічній спільноті культуру якості. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки: Думка здобувачів, роботодавців, НПП щодо змін до ОПП висловлюється під час усних бесід, не обговорюється усіма зацікавленими сторонами; не здійснюється щорічний перегляд ОПП.</p> <p>Рекомендації: ЕГ рекомендує здійснювати щорічний перегляд ОПП з урахуванням побажань зацікавлених сторін, перед переглядом ОПП організувати спільну зустріч проектної групи, здобувачів, НПП представників студентського самоврядування та роботодавців для спільного обговорення змісту ОП; запровадити у 23/24 н.р. практику анонімного опитування НПП щодо змісту ОПП з подальшим обговоренням його результатів на засіданнях кафедри.</p>	<p>результати внутрішнього моніторингу якості освіти з метою покращення змісту й методів викладання навчальних дисциплін, НПП щорічно актуалізують (доповнюють новими практиками, тощо) кожну РПНД, що сприяє якості освіти та запобігає застарілості та/або втраті актуальності дисциплін ОПП.</p> <p>На кафедрі ДСПСА заплановано запровадити у 23/24 н.р. практику анонімного опитування НПП щодо змісту ОПП з подальшим обговоренням його результатів на засіданнях кафедри</p>
<p>Критерій Прозорість та публічність:</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>	<p>9. Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.</p> <p>1) Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними та послідовно дотримуються під час реалізації ОПП. Учасники освітнього процесу мають безперешкодний доступ до всіх нормативних документів, які чітко врегульовують освітній процес.</p> <p>2) Інформація стосовно ОПП наявна на сайті КНУТШ та є достовірною.</p>	<p>Маємо зауважити, що правила і процедури щодо освітнього процесу є публічними, вони оприлюднені на сайті КНУТШ та на сторінці ОПП 035.069. ОПП знаходяться у відкритому доступі на сайті ННІФ, є можливість надсилати пропозиції гаранту щодо їх удосконалення на електронну пошту (https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/bak-opysy-op-ta-proh-nd/035-069-b-jaml/).</p> <p>Проект програми розміщується на сторінці випускової кафедри (https://philology.knu.ua/struktura-if/kafedry/kafedra-dalekoho-skhodu/) та в загальному переліку бакалаврських ОП (https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/bak-opysy-op-ta-proh-nd/) заздалегідь, що дає можливість отримувати пропозиції та зауваження</p>

Критерій	Звіт Експертної групи	Коментар Університету
	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>На сайті ЗВО немає розділу, що містить інформацію щодо проекту змін до ОПП та звіту про результати громадського обговорення.</p> <p>Рекомендації: через опитування, організацію зустрічей-консультацій, засідання робочих груп забезпечити регулярну участь здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів у громадських обговореннях проекту ОПП. На початку кожного навчального року (до 01.09.) на офіційній сторінці ЗВО розміщувати актуальну інформацію щодо її оновлення та вдосконалення.</p>	<p>зацікавлених сторін.</p> <p>Вдячні за рекомендації щодо оновлення інформації на сайті ННІФ через регулярну участь здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів у громадських обговореннях проекту ОПП . Ми на кафедрі ДСПСА запланували працювати над більш гнучким і зручним для всіх форматом спільних зустрічей стейкхолдерів. Тому, враховуючи рекомендації, ми будемо прагнути фіксувати результати опитувань та обговорень ще більш ретельно.</p>